

Επιστημονικό Συνέδριο
«Γυναίκες και πολιτική στον σύγχρονο κόσμο (19ος-21ος αι.): οι γυναίκες στην πολιτική, η πολιτική για τις γυναίκες»

"Γαινες, αιμοχαρείς και ερωμένες.

Γυναίκες κατηγορούμενες στα Έκτακτα Στρατοδικεία 1946-1952"

Σίσσυ Τσαβδάρια
Υπ. Δρ. τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας
Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
Υπότροφος ΓΓΕΤ-ΕΛΙΔΕΚ
sissy.tsa@gmail.com

Η Σίσσυ Τσαβδάρια είναι ιστορικός ανθρωπολόγος και εκπονεί την διδακτορική της έρευνα στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Η έρευνά της εστιάζει στις δηλώσεις μετανοίας από την περίοδο του μεσοπολέμου έως την μετεμφυλιακή περίοδο και έχει βραβευθεί με υποτροφία από το ΕΛΙΔΕΚ. Παράλληλα, συμμετέχει σε ένα ερευνητικό πρόγραμμα για την πολιτική λειτουργία των Έκτακτων Στρατοδικείων (1946-1952) που εκπονείται στο ΕΚΚΕ. Τα βασικά της ερευνητικά ενδιαφέροντα αφορούν σε ζητήματα συλλογικής μνήμης, φύλου, τραύματος και καταστολής, καθώς και στη χρήση ποσοτικών μεθόδων και Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών (GIS) στην ιστορική έρευνα, για τα οποία έχει δημοσιεύσει σε επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια.

Περίληψη

Οι *αναπαραστάσεις* των γυναικών που *ενεπλάκησαν* και συμμετείχαν στον Ελληνικό Εμφύλιο Πόλεμο είναι είτε *επιλεκτικές*, είτε *παραπλανητικές*. *Επιλεκτικές* καθώς εστιάζουν σε συγκεκριμένες κατηγορίες γυναικών, όπως οι *ένοπλες αντάρτισσες* ή οι *πολιτικές κρατούμενες*. *Παραπλανητικές* καθώς κατασκευάστηκαν για να εξυπηρετήσουν την προπαγάνδα της εθνικόφρονας παράταξης της εμφυλιακής και μετεμφυλιακής περιόδου.

Η παρούσα εισήγηση προσεγγίζει μία ευρύτερη κατηγορία γυναικών που *ενεπλάκησαν*, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, στην εμφύλια σύγκρουση. Ειδικότερα, εστιάζει στις γυναίκες που *δικάστηκαν* – και πολλές *καταδικάστηκαν* – από τα 24 Έκτακτα Στρατοδικεία που λειτούργησαν πανελλαδικά κατά την περίοδο 1946 – 1952. Αρχικά, εξετάζονται τα βασικά ποσοτικά μεγέθη των ετυμηγοριών που εξέδωσαν τα Έκτακτα Στρατοδικεία. Εστιάζοντας στο ιδιαίτερα χαμηλό ποσοστό των γυναικών

Επιστημονικό Συνέδριο

«Γυναίκες και πολιτική στον σύγχρονο κόσμο (19ος-21ος αι.): οι γυναίκες στην πολιτική, η πολιτική για τις γυναίκες»

κατηγορούμενων, επιχειρείται η ερμηνεία του διερευνώντας τις εγκληματολογικές αποκρυσταλώσεις της περιόδου αναφορικά με την γυναικεία εγκληματικότητα, αλλά και τα έμφυλα στερεότυπα. Στη συνέχεια εξετάζονται ορισμένες υποθέσεις, οι οποίες αντιβαίνουν ως προς το κυρίαρχο σχήμα ιδίως ως προς την αντιμετώπιση των κατηγορουμένων από το κράτος της εθνοφροσύνης και ειδικότερα την στρατιωτική δικαιοσύνη.

Βασική επιδίωξη της παρούσας εισήγησης είναι να αποτυπώσει όψεις της γυναικείας πολιτικής ένταξης και δραστηριότητας και να ερμηνεύσει την διαφορετική μεταχείριση που δέχτηκαν οι γυναίκες κατηγορούμενες από τα Έκτακτα Στρατοδικεία της περιόδου. Ιδίως όμως να αποκαταστήσει ένα σύνολο καθημερινών γυναικών που, λαμβάνοντας πολιτική θέση και αναλαμβάνοντας δράση, κατηγορήθηκαν πως αποποιήθηκαν τον παραδοσιακό τους ρόλο ως μητέρες και σύζυγοι και λοιδορήθηκαν γι' αυτό.